

IMUNOLOGIJA	
OPĆE INFORMACIJE	
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Ines Drenjančević, dr. med.
Suradnici	Izv. prof. dr. sc. Ana Stupin, dr. med. Izv. prof. dr. sc. Martina Mihalj, dr. med. Izv. prof. dr. sc. Ivana Jukić, dr. med. Doc. dr. sc. Aleksandar Kibel, dr. med. Doc. dr. sc. Marko Stupin, dr. med. Doc. dr. sc. Zrinka Mihaljević, prof. Nataša Kozina, prof. Petar Šušnjara, mag. med. lab. diagn.
Studij	Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Medicine
Status predmeta	Obavezni
Godina studija, semestar	2. godina, 3. semestar
Bodovna vrijednost (ECTS)	3
Način izvođenja nastave (broj sati)	Predavanja (22); Seminari (30); Vježbe (18)
Očekivani broj studenata na predmetu	70
OPIS PREDMETA	
Ciljevi predmeta	
Stjecanje znanja i vještina povezanih s građom imunološkog sustava, sastavnica imunološkog sustava i citokina i kemokina koji reguliraju imunološki odgovor. Cilj je naučeno teorijsko znanje primijeniti kroz vježbe u praktičnom radu, ali i kasnije u kliničkoj praksi, da li kroz dijagnostiku pacijenata ili laboratorijsko/znanstveni rad.	
Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije koje su potrebne za predmet	
Stečeni uvjeti za upis u drugu godinu studija.- usvojeni ishodi učenja anatomije i biologije	
Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi	
1.1., 2.1., 3.5., 4.2.	
Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (5-10 ishoda)	
<ol style="list-style-type: none"> Prezentirati i organizirati molekularni, stanični i tkivni ustroj imunosnog sustava, te mehanizme primarnog sazrijevanja i odabira klonova imunosnih stanica Povezati biološke osobine i normalan razvoj urođene i stečene imunosti s ishodima poremećenog razvoja i/ili deficijencije komponenti imunosti. Utvrđiti i usporediti mehanizme prepoznavanja antiga (molekula, mikroorganizama, stanica, tkiva i organa) Klasificirati i usporediti specifične i nespecifične mehanizme imunoreagiranja te imunoregulacijske mehanizme poticanja i supresije imunosne reakcije Klasificirati i usporediti humoralne i stanične izvršne mehanizme imunosne reakcije Usporediti posljedice prekomjerne ili nedostatne imunosne reakcije te bolesti koje nastaju kao posljedica imunopatofiziološkog procesa (autoimunosne bolesti, reakcije preosjetljivosti, imunosne nedostatnosti) i zaključiti o principima za terapijsku modulaciju imunosnog sustava. Povezati mehanizme temeljne imunosti s načelima transplantacijske imunologije Procijeniti mogućnosti djelovanja na imunoreakciju (vakcinacija, imunostimulacija i imunosupresija) Integrirati informacije o mehanizmima kojima imunosni sustav sudjeluje u 	

sprječavanju/nastanku neoplazmi te kritički procijeniti i odabrati pristupe liječenja malignih bolesti temeljene na modulaciji imunosnog sustava.

10. Opisati i usporediti mehanizme kojima urođena i stečena imunost suzbijaju bakterijske, gljivične i virusne infekcije kao i posljedice neučinkovitosti pojedinog djelovanja.

Sadržaj predmeta

Uvod u imunologiju, imunološko prepoznavanje I. Osnove imunologije. Uloga limfocita u održavanju homeostaze. Kemokini. Citokini. Prepoznavanje svojeg i stranog.

Stanice, tkiva i organi, adhezijske molekule – stanični putokazi. Koštana srž, timus, slezena, limfni čvorovi. Imunološko tkivo pridruženo sluznicama. Način kretanja limfocita do ciljnog mjesta.

Razvoj T i B stanica, klonska selekcija, imunološka tolerancija, limfocitna homeostaza.

Diferencijacija imunoloških stanica. Važnost mikrookoliša. Klonska selekcija. Imunološka tolerancija. Limfocitna homeostaza.

Imunološke stanice, tkiva i organi, određivanje krvnih grupa i Rh-faktora. Na modelu vidjeti smještaj limfnih organa. Izolacija limfnih organa. Priprema izoliranih organa za imunofluorescenciju. Određivanje krvnih grupa i Rh faktora. Transfuzija.

Građa protutijela i receptora limfocita B, T stanični receptor.

Građa MHC molekula, imunološko prepoznavanje II. i prezentacija antiga.

Međustanična komunikacija: citokini i kemokini; komplement.

Nespecifična imunost, upala.

Primjena protutijela u dijagnostici i istraživanju: ELISA i imunofluorescencija. Bojanje imunoloških stanica na kriostatskim rezovima imunoloških organa. Primjena ELISA-e u imunologiji.

Fiziološki tijek imunološke reakcije.

Stanična imunost i aktiviranje T limfocita.

Humoralna imunost i regulacija imunoreakcije.

Diferencijacija limfocita. Normalna i abnormalna proliferacija limfocita. Leukemije

Imunološka tolerancija i autoimunost. Periferna i centralna tolerancija

Imunološke preosjetljivosti.

Protočna citometrija, stanični markeri. Primjena protočne citometrije. Bojanje uzorka. Analiza podataka. Apoptoza. Proliferacija stanica. Fenotipizacija.

Presadba tkiva i organa.

Imunološka obrana na viruse, bakterije, gljivice, parazite.

Primjena monoklonskih protutijela u terapiji; djelovanje na imunoreakciju.

Imunologija tumora, imunoterapija u onkologiji, kronične infekcije.

Imunološki parametri u kliničkoj medicini.

Imunodeficijencije.

Imunološko pamćenje, primjena u praksi – cjepiva. Vrste cjepiva. Način primjene. Kalendar cjepiva.

Eksperimentalni modeli u imunologiji. Vrste modela. Stanična kultura, kulture organa. Modelne životinje. „Pravilo tri R“. zakonska regulativa. Posjet Vivariju Medicinskog fakulteta Osijek.

Vrste izvođenja nastave

Predavanja, seminari, laboratorijske vježbe

Obaveze studenata

Pohađanje svih oblika nastave je obavezno, a student mora pristupiti svim provjerama znanja. Student može opravdano izostati s 30% svakog od oblika nastave. Neodražena vježba mora se kolokvirati. Za uspješnu izvedbu seminara i vježbi potrebna je prethodna priprema studenta. Za rad u laboratoriju mora imati propisanu radnu odjeću (bijelu kutu) i literaturu. Nastava se održava u propisano vrijeme i nije moguće ulaziti nakon ulaska nastavnika. Na nastavu nije dozvoljeno unošenje jela i pića te nepotrebno ulaženje ili izlaženje tijekom održavanja nastave. Zabranjeno je korištenje mobitela za vrijeme nastave kao i za vrijeme provjera znanja.

Praćenje rada studenata (*Povezivanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja*)

Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenta	Metode procjenjivanja	Ocjenski bodovi	
					Min.	Max.
Pohađanje nastave	0,5	1-10	Prisutnost na nastavi	Evidencija	2	4
Vježbe	0,5	1-10	Prisutnost i aktivno sudjelovanje na vježbama	Dnevnik vježbi	3	6
Seminar	0,5	1-10	Prisutnost i aktivno sudjelovanje na seminarima	Evidencija	5	10
Završni ispit	1,5	1-10	Učenje za pismeni ispit	Pismeni ispit	40	80
Ukupno	3				50	100

Vrednovanje obveza studentica i studenata

Pohađanje nastave

Student mora prisustvovati na minimalno 70% svih oblika nastave (seminara i predavanja, vježbe nije dopušteno izostajati) te pristupiti svim oblicima provjere znanja. Student koji opravdano izostane sa seminara mora nadoknaditi propušteno gradivo kolokviranjem.

Rad studenata vrednuje se tijekom nastave i na završnom ispitu. Da bi student mogao pristupiti završnom ispitu, mora položiti sve seminare koje je izostao. Tijekom turnusa student će moći sakupiti maksimalno 100 ocjenskih bodova. Studenti mogu tijekom nastave kroz različite oblike aktivnosti (Tablica 1.) steći maksimalno 20 bodova. Konačna ocjena predstavlja zbroj ocjenskih bodova ostvarenih tijekom nastave i na završnom ispitu.

Tablica 1. Vrednovanje nastavnih obveza studenta

	VREDNOVANJE	MAX. BROJ BODOVA
Vježbe	Ukupno	

	Aktivno sudjelovanje	6	
	Ukupno	6	
Seminari	Aktivno sudjelovanje	10	
	Ukupno	10	
Predavanja	Prisustvovanje	4	
	<i>Ukupno</i>	<i>4</i>	
	UKUPNO	20	
Završni ispit	Pisani dio	80	
	Usmeni dio	-	
	Ukupno	80	
	UKUPNO	100	

Predavanja

Tijekom nastave održat će se 8 predavanja tijekom kojih student može prikupiti maksimalno 4 ocjenska boda i to prisutstvom (max.0,5 bodova po predavanju).

Praktični rad (vježbe)

Tijekom laboratorijskih vježbi student može maksimalno ostvariti 6 ocjenskih bodova (po 1 iz svake vježbe za aktivno sudjelovanje). Studenti se moraju pripremiti za vježbu iz prethodno dobivenih materijala.

Seminari

Tijekom nastave održati će se 10 seminara tijekom kojih student može prikupiti maksimalno 10 ocjenskih bodova i to aktivnim sudjelovanjem i prisustvom(max 1 bod po seminaru).

Tablica 3. Vrednovanje pisanog dijela završnog ispita

% točnih riješenih zadataka	Ocjenski bodovi:
95-100	80
90-94,99	75
85-89,99	70
80-84,99	65
75-79,99	60
70-74,99	55
65-69,99	50
60-64,99	45
55-59,99	40
<55	0

Završni ispit

Student koji je uredno obavio sve oblike nastave i ostvario ukupno minimalno 10 ocjenskih bodova iz vježbi (3), seminara (min 5) i prisustvovanjem na predavanjima (min.2 boda) stekao je pravo na potpis i pristupanje završnom ispitnu.

Završni ispit je **obavezan**, a sastoji se od pismenog dijela. Tijekom završnog ispita student može dobiti maksimalno 80 ocjenskih bodova (Tablica 3.).

Oblikovanje završne ocjene:

Ocjenskim bodovima ostvarenim tijekom nastave pridružuju se bodovi ostvareni na usmenom ispitnu. Ocjenjivanje se vrši apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća i uspoređuje se s brojčanim sustavom na sljedeći način:

A – izvrstan (5): 80-100 ocjenskih bodova ; B – vrlo dobar (4): 70-79,99 ocjenskih bodova; C – dobar (3): 60-69,99 ocjenskih bodova; D – dovoljan (2): 50-59,99 ocjenskih bodova

Obavezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)

Naslov	Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost preko ostalih medija
1. Abbas A i sur. Stanična i molekularna imunologija, 8. Izdanje, Zagreb, 2018.	5	da
2. Vježbe iz imunologije, nastavni materijali, Medicinski fakultet u Osijeku, 2008 i M. Taradi (ur): Priručnik za vježbe iz fiziologije, Medicinska naklada, Zagreb, 2003	20	
3. Zabilješke s predavanja (nastavni tekstovi – sinopsisi)	70	

Dopunska literatura

-

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

Anonimna, kvantitativna, standardizirana studentska anketa o predmetu i radu nastavnika koju provodi Ured za kvalitetu Medicinskog fakulteta Osijek.

Napomena

E-učenje ne ulazi u norma sate predmeta, ali se koristi u nastavi i sadrži poveznice na različite stranice, video i audio materijale dostupne na mrežnim stranicama.